

راهکارهای پایدار مدیریت آب باران

رواناب شهری و سیلاب

ضرورت هدایت آب‌های حاصل از بارش و سیلاب به سفره‌های زیرزمینی

تارا وحیدی

وقوع بارش‌های رگباری و جاری‌شدن سیلاب در برخی مناطق کشور همچون استان البرز با اینکه گاهی با خسارت و آب‌گرفتگی معابر همراه است، اما برخی با حفر چاه آن را به فرصتی برای تقویت سفره‌های زیرزمینی تبدیل کرده‌اند. از این دست اقدامات باید سرلوحه برنامه‌های مهار سیلاب‌ها قرار بگیرد و لحظه‌ای تعلل نکرد.

شاید بسیاری منتظر این هستند که همانند گذشته‌ها برف‌های زمستانی به داد سفره‌های تهی از آب برسد، اما برداشت‌های بی‌رویه و کاهش بارش‌ها آن‌قدر بر منابع آب زیرزمینی تأثیر گذاشته که اگر کل زمستان برف ببارد، آب‌های ازدست‌رفته به این سادگی جایگزین نمی‌شود. با این اوصاف امروزه اتخاذ روش‌های مختلف برای مدیریت بحران آب در دستور کار قرار گرفته که از بازچرخانی پساب تا مدیریت آب کشاورزی را شامل می‌شود. در این حال وقوع بارش‌های رگباری و جاری‌شدن سیلاب‌ها از مواردی است که تاکنون مدیریت آن اگر چه در قالب طرح‌های آبخیزداری دیده شده، اما هزینه مناسبی پای آن‌ها نشده است، آب‌هایی که به‌جای تخریب می‌تواند به تثبیت آب‌وخاک بینجامد. نمونه‌های سیل و سیلاب در ایران فراوان است و حتی در سال‌های کم‌بارشی گاهی بارش‌های سیلابی در برخی مناطق آن‌چنان زیاد بوده که در طول ۲ تا سه شبانه‌روز خسارات فراوانی به بار آورده‌اند. این‌گونه بارش‌ها اگرچه موجب سیراب‌شدن اراضی کشاورزی، مرتعی و جنگلی شده، اما با خود بسیاری از خاک‌های باارزش را برده و خسارات زیادی به بار آورده است؛ لیکن بخش عمده آن هم در قالب تبخیر به آسمان بازگشت.

پویش‌های شکل‌گرفته با هدف ایجاد راهکار برای مهار آب‌های سطحی

بخش قابل‌توجهی از آب حاصل از بارندگی در مناطق شهری به‌دلیل وجود آسفالت، بتن و سطوح نفوذناپذیر، امکان نفوذ مستقیم به زمین را پیدا نمی‌کند و از طریق جوی‌ها، کانال‌ها و مسیل‌ها از محدوده شهری خارج می‌شود. در صورت کافی‌نبودن ظرفیت شبکه دفع آب‌های سطحی یا انسداد مسیرهای عبور آب همین رواناب می‌تواند به آب‌گرفتگی معابر و در شرایط شدیدتر به سیلاب تبدیل شود. در چنین شرایطی نگاه به بارش نباید صرفاً معطوف به تخلیه سریع آب باشد؛ بلکه لازم است بخشی از رواناب در چارچوب مطالعات فنی و متناسب با شرایط هر منطقه مدیریت ذخیره یا برای تغذیه سفره‌های زیرزمینی هدایت شود.

یکی از پویش‌های ثبت‌شده «پیش از آغاز بارش‌های گسترده، چاه‌های تغذیه‌ای احداث شود»، بر ضرورت استفاده از فرصت باقی‌مانده پیش از شروع بارش‌های گسترده برای ایجاد زیرساخت‌های مناسب تأکید دارد. حمایت‌کنندگان این پویش خواستار آن شده‌اند که با الگوبرداری از تجربه برخی کشورها و با رعایت الزامات کارشناسی، امکان احداث چاه‌های تغذیه‌ای و هدایت آب باران به سمت سفره‌های زیرزمینی بررسی و در مناطق مناسب اجرا شود.

در این مطالبه یک نکته اساسی نیز موردتوجه قرار گرفته است؛ اینکه هزینه پیشگیری و ایجاد زیرساخت‌های کنترل و هدایت آب در صورت اجرای صحیح، می‌تواند در مقایسه با خسارت‌های ناشی از سیلاب بسیار کمتر باشد؛ خسارت‌هایی که بخشی از آن‌ها ممکن است اساساً قابل‌جبران نباشد. البته احداث چاه‌های تغذیه‌ای نمی‌تواند نسخه‌ای یکسان برای تمام مناطق کشور باشد و اجرای آن نیازمند بررسی جنس زمین، وضعیت آبخوان، کیفیت رواناب، احتمال آلودگی، سطح ایستابی است.

در پویش دیگری مخاطبان با اشاره به احتمال بارش قابل‌توجه در استان گیلان و پیشگیری از سیلاب در بندر انزلی، خواستار آمادگی دستگاه‌های اجرائی برای پیشگیری از آب‌گرفتگی و سیلاب شده‌اند. در این مطالبه اقداماتی مانند لایروبی کانال‌ها و مسیل‌ها، استقرار و تجهیز ایستگاه‌های پمپاژ و فعال‌سازی سامانه‌های هشدار و ارتباطات مردمی مورد تأکید قرار گرفته است. این مطالبه نشان می‌دهد نگرانی شهروندان تنها به زمان وقوع سیلاب محدود نیست مردم انتظار دارند دستگاه‌های مسئول، پیش از آغاز بارش نقاط آسیب‌پذیر را شناسایی و برای کاهش خسارت احتمالی برنامه عملیاتی داشته باشند.

مدیریت بارش نباید تنها به تخلیه آب محدود شود. شناسایی نقاط آب‌گرفتگی، لایروبی کانال‌ها و مسیل‌ها و استفاده از مخازن ذخیره، حوضچه‌های کنترل سیلاب و سطوح نفوذپذیر می‌تواند هم خطر سیلاب را کاهش دهد و هم بخشی از آب باران را برای ذخیره یا تغذیه آبخوان‌ها هدایت کند. دو پویش ثبت‌شده نیز بر همین ضرورت تأکید دارند؛ یکی خواستار بررسی و احداث چاه‌های تغذیه‌ای برای هدایت آب باران به سفره‌های زیرزمینی است و دیگری بر آمادگی دستگاه‌های اجرائی برای پیشگیری از آب‌گرفتگی و سیلاب در بندر انزلی تأکید دارد. اکنون انتظار می‌رود دستگاه‌های متولی، پیش از آغاز بارش‌های گسترده، برای مهار، هدایت و ذخیره آب باران برنامه مشخصی داشته باشند تا بارندگی به‌جای تهدید، به فرصتی برای تقویت منابع آبی تبدیل شود.

مدیریت بارش نباید تنها به تخلیه آب محدود شود. شناسایی نقاط آب‌گرفتگی، لایروبی کانال‌ها و مسیل‌ها و استفاده از مخازن ذخیره، حوضچه‌های کنترل سیلاب و سطوح نفوذپذیر می‌تواند هم خطر سیلاب را کاهش دهد و هم بخشی از آب باران را برای ذخیره یا تغذیه آبخوان‌ها هدایت کند.

بررسی رابطه بارندگی و منابع آب زیرزمینی و پیامدهای مداخله انسانی

بارندگی و منابع آب زیرزمینی دارای ارتباطی حیاتی و متقابل هستند که متأسفانه فعالیت‌های نابخردانه بشری، این تعادل طبیعی را مختل ساخته است. در بسیاری از نقاط جهان، میزان برداشت از منابع آب زیرزمینی فراتر از میزان تغذیه آن توسط نزولات جوی است. این امر در درازمدت موجب توقف بارندگی و تبدیل عرصه‌های طبیعی به دشت‌ها یا بیابان‌ها می‌شود. نمونه‌های بارز این پدیده را می‌توان در دشت رفسنجان و دشت ورامین مشاهده کرد.

میثم کریمی‌نیا یک مهندس آب‌شناس برای‌مان توضیح می‌دهد: «وقتی حجم منابع آبی تخلیه می‌شود، چشمه‌های طبیعی خشک شده و برای دستیابی به آب، نیاز به حفر چاه‌های عمیق‌تر احساس می‌شود. این اقدام، ارتباط طبیعی بین بارش و منابع آب زیرزمینی را قطع کرده و به خشکسالی منجر می‌گردد. تجربیات گذشته و سوابق موجود در زمینه ایجاد بیابان‌ها، مؤید قطع این ارتباط و پیامدهای ناگوار آن است.»

این مهندس آب‌شناس درباره کاهش نفوذ و افزایش رواناب توضیح می‌دهد: «زمانی که پوشش گیاهی یک منطقه به دلیل کشاورزی ناپایدار، چرای بی‌رویه یا ساخت‌وساز از بین می‌رود، زمین ظرفیت خود را برای جذب آب از دست می‌دهد. در چنین شرایطی، بارش به‌جای نفوذ در خاک و تغذیه منابع آب زیرزمینی، به‌صورت رواناب سطحی سریعاً از منطقه خارج شده و غالباً منجر به سیلاب می‌شود. در این حالت، این منبع ارزشمند آب پیش از آن که فرصت نفوذ یابد، از دسترس خارج می‌شود.»

وی در ادامه با اشاره به برداشت بیش از حد سفره‌های زیرزمینی می‌افزاید: «هنگامی که انسان با حفر چاه‌های عمیق و متعدد، آب را با سرعتی بیش از میزان تغذیه طبیعی از سفره‌های زیرزمینی برداشت می‌کند، سطح آب این سفره‌ها به‌تدریج افت می‌کند. آشکارترین نشانه تخلیه سفره‌های آب زیرزمینی، فرونشست زمین است که یک فاجعه زیست‌محیطی و تقریباً غیرقابل بازگشت به شمار می‌رود. هنگامی که آب از بین سنگ‌ها و ذرات خاک خارج می‌شود، ساختار زمین همانند اسفنجی که خشک شده باشد، فشرده شده و فضای متخلخل ناشی از فشار آب از بین می‌رود که در نهایت به فرونشست دائم زمین منجر می‌شود.»

مهندس کریمی در تکمیل صحبت‌هایش به ارائه راهکارهای پیشنهادی و برخی ملاحظات پرداخته و می‌گوید: «با توجه به تجربیات حاصل از حفاری چاه‌های نفت و تزریق آب و گاز برای افزایش برداشت، می‌توان به هر چاه آبی که برداشت بی‌رویه از آن صورت‌گرفته، آب فراوانی را با استفاده از پمپ‌های فشار افزا تزریق نمود تا از فرونشست بیشتر زمین جلوگیری شود. لازم به تأکید است که این عملیات، بسیار پرهزینه بوده و اجرای آن نیازمند مطالعات دقیق فنی و اقتصادی است.»

راهبردهای کاهش رواناب و افزایش تغذیه آبخوان‌های شهری

کمبود منابع آب و افزایش وقوع سیلاب‌های شهری از جمله چالش‌های جدی در مدیریت منابع آبی مناطق شهری به شمار می‌روند. تأمین آب پایدار و کنترل رواناب یکی از ضروریات توسعه پایدار شهرهاست که نیازمند راهکارهای جامع و نوآورانه است. تغییرات اقلیمی و رشد روزافزون جمعیت شهری فشار مضاعفی بر زیرساخت‌های آب وارد می‌کنند و اهمیت بهره‌گیری از روش‌های کارآمد مانند سیستم‌های جمع‌آوری آب باران و زیرساخت‌های سبز را دوچندان می‌کنند. بهبود مدیریت رواناب‌های شهری می‌تواند نقش مهمی در حفظ منابع آب و کاهش مخاطرات سیل ایفا کند و امنیت آب را در شرایط اقلیمی نامساعد افزایش دهد.

محب صابری یک مهندس آب‌های زیرزمینی برایمان توضیح می‌دهد: «مدیریت آب باران و رواناب به‌عنوان بخش مهمی از استراتژی‌های مدیریت پایدار آب در شهرهای ایران مطرح شده است، جایی که کمبود آب و وقوع سیلاب‌های شهری از چالش‌های اصلی محسوب می‌شوند. تقریباً ۹۷ درصد از کشور با درجات مختلف خشکسالی مواجه است که این مسئله همراه با شهرنشینی سریع و فرسودگی زیرساخت‌ها، مدیریت مؤثر منابع آب را دشوارتر کرده است. باتوجه‌به تهدیدات دوگانه شهرها از نظر کمبود آب و افزایش رواناب، استفاده از راهکارهای نوآورانه مانند سیستم‌های جمع‌آوری آب باران در مبدأ و به‌کارگیری زیرساخت‌های سبز، به‌عنوان راه‌حل‌هایی مؤثر برای افزایش امنیت آب و سازگاری با تغییرات اقلیمی شناخته می‌شوند.»

وی در ادامه می‌گوید: «مدیریت آب در ایران سابقه‌ای طولانی و پیچیده دارد که با جغرافیا و چالش‌های اقلیمی کشور ارتباط تنگاتنگی دارد. درگذشته، سیستم‌های سنتی مانند قنات برای مقابله با خشکسالی و سیل توسعه‌یافته‌اند، اما امروزه حدود ۷۹ درصد کشور با خشکسالی مواجه است و بحران کم‌آبی به‌دلیل کاهش بارندگی، گسترش بیابان‌ها و رشد سریع شهرنشینی تشدید شده است. زیرساخت‌های قدیمی شهری و سطوح نفوذناپذیر باعث افزایش رواناب و خطر وقوع سیل شده‌اند. برداشت آب باران که روشی باستانی است، می‌تواند به‌عنوان راهکاری مؤثر برای کاهش کمبود آب و کنترل رواناب در ایران به کار رود. اجرای موفق این روش‌ها در کشورهای مختلف نشان‌دهنده قابلیت انطباق آن در ایران است؛ با این حال، چالش‌های نظارتی و فناوری نیازمند توجه ویژه‌ای هستند تا چارچوبی پایدار و مقاوم برای مدیریت سیلاب شهری ایجاد شود و منابع آبی نسل‌های آینده حفظ شود.»

فرصت‌های استحصال آب باران و مدیریت رواناب شهر

استحصال آب باران روشی باستانی و پایدار برای جمع‌آوری، ذخیره و استفاده از نزولات جوی است که به‌ویژه در مناطق شهری با کمبود آب کاربرد دارد.

این روش با افزایش منابع آب، فشار بر منابع موجود را کاهش داده و به افزایش پایداری محیطی کمک می‌کند. استحصال آب باران علاوه‌بر تأمین آب در مناطق خشکسالی زده، به تغذیه آب‌های زیرزمینی، کاهش فرسایش خاک و کنترل رواناب و کاهش خطر سیلاب‌های ناگهانی نیز منجر می‌شود. به‌این‌ترتیب، این راهکار نقش مهمی در بهبود مدیریت منابع آب و افزایش مقاومت در برابر شرایط خشکسالی ایفا می‌کند.

مدیریت رواناب در مناطق شهری، به‌ویژه در بافت شهرهای ایران، به‌دلیل تأثیرات تغییر اقلیم بر الگوهای بارش و خطرات ناشی از سیلاب، به‌طور فزاینده‌ای حیاتی است. پتانسیل استحصال رواناب از یک حوزه آبریز و استفاده از رواناب می‌تواند به‌عنوان منبع تأمین آب پایدار برای اهداف کشاورزی و باغ‌های خانگی عمل کند منجر شود.

در مقیاس خانگی، برداشت آب باران به کاهش وابستگی به منابع آب شهری کمک کرده و منبع مناسبی برای مصارف غیرآشامیدنی مانند آبیاری، شستشو و توالت فراهم می‌کند که هم باعث کاهش هزینه‌ها و هم ترویج مدیریت پایدار آب می‌شود.

نمونه‌های سنتی در مناطق خشک مانند راجستان هند نشانگر افزایش امنیت آب محلی و خودکفایی هستند. در محیط‌های تجاری، به‌ویژه در بخش‌هایی مانند کشاورزی و گردشگری، استفاده از آب باران می‌تواند هزینه‌ها را کاهش داده و پایداری عملیات را ارتقا دهد؛ مثلاً هتل‌ها و ساختمان‌های اداری می‌توانند برای آبیاری فضای سبز و مصارف غیرآشامیدنی از این آب بهره‌مند شوند و بدین‌وسیله در حفظ محیط‌زیست و صرفه‌جویی مالی نقش داشته باشند.

بخش قابل‌توجهی از آب حاصل از بارندگی در مناطق شهری به‌دلیل وجود آسفالت، بتن و سطوح نفوذناپذیر، امکان نفوذ مستقیم به زمین را پیدا نمی‌کند و از طریق جوی‌ها، کانال‌ها و مسیل‌ها از محدوده شهری خارج می‌شود. در صورت کافی‌نبودن ظرفیت شبکه دفع آب‌های سطحی یا انسداد مسیرهای عبور آب همین رواناب می‌تواند به آب‌گرفتگی معابر و در شرایط شدیدتر به سیلاب تبدیل شود.

پزشکیان: دشمنان به‌دنبال ایجاد اختلاف و چنددستگی در جامعه هستند

مشهد- خبرنگار کیهان:

رئیس‌جمهور در دیدار با نماینده ولی‌فقیه در خراسان‌رضوی با اشاره به نقشه دشمنان برای ایجاد اختلاف و چنددستگی در جامعه، بر ضرورت پرهیز از تقابل، تقویت گفت‌وگو و تعامل با همه ارکان جامعه تأکید کرد و گفت: باید با تعامل و همراهی، زمینه حل مسائل فرهنگی و اجتماعی و بهبود شرایط جامعه را فراهم کنیم.

به گزارش ایرنا، صفدر سلطانی در نشست نهضت توسعه عدالت آموزشی با مشارکت مردم که با حضور رئیس‌جمهور در مشهد برگزار شد، افزود: آموزش‌وپرورش خراسان‌رضوی یک میلیون و ۵۹ هزار دانش‌آموز در ۱۲ هزار و ۵۵ واحد سازمانی دارد و ۹۶ هزار و ۱۷ نیروی انسانی در این مجموعه‌ها مشغول فعالیت هستند.

وی ادامه داد: میانگین سرانه فضای آموزشی در خراسان‌رضوی ۴.۴ مترمربع است اما این رقم در برخی مناطق به کمتر از ۲.۱ مترمربع می‌رسد ضمن آنکه با کمبود ۲۶ درصدی نیروی انسانی و نیز وجود بیش از ۶ هزار کلاس درس با تراکم بالای دانش‌آموزی مواجهیم که امید است با حمایت دولت و همراهی دستگاه‌های مسئول این مشکلات برطرف شود.

او با تشریح اقدامات انجام‌شده در حوزه عدالت آموزشی و ارتقای کیفیت آموزش گفت: در گام‌های نخست و دوم نهضت عدالت آموزشی با مشارکت مردم احداث ۴۳۸ هزار مترمربع فضای آموزشی برنامه‌ریزی شد که گزارش تفصیلی آن از سوی مسئولان مربوط ارائه خواهد شد.

سلطانی ادامه داد: ۱۲۳ هزار دانش‌آموز در قالب برنامه حامی و طرح‌های تقویت و رشد تحصیلی، فرصت دوباره‌ای برای موفقیت تحصیلی پیدا کردند و ۷۸ هزار معلم نیز در برنامه‌های تحول روش‌های تدریس و توسعه یادگیری شرکت کردند.

وی با اشاره به اقدامات حوزه تربیتی و مهارت‌آموزی اظهار کرد: رصد و پایش آسیب‌های اجتماعی و مداخله در مسائل دانش‌آموزان، اجرای برنامه‌های ورزشی برای ۸۲۰ هزار دانش‌آموز، آشنایی ۲۷۸ هزار دانش‌آموز با هوش مصنوعی و برنامه‌نویسی پایتون و ارتقای شایستگی‌های دیجیتال ۲۰ هزار و ۵۰۰ معلم از جمله اقدامات انجام‌شده در خراسان‌رضوی است.

مدیرکل آموزش‌وپرورش خراسان‌رضوی همچنین از بهبود ۴۹ درصدی وضعیت ارزشیابی شرکت‌کنندگان در طرح حامی و افزایش یک و بیست‌وپنج صدمی معدل امتحانات نهایی دانش‌آموزان خبر داد و افزود: کسب ۸۶ مدال علمی و پژوهشی در سطوح ملی و جهانی و ۱۵۸ مدال در مسابقات ورزشی نیز از دیگر نتایج این تلاش‌هاست.

سلطانی در ادامه با اشاره به تأکید رئیس‌جمهور بر نقش مدیران و مشارکت مردم در پیشبرد امور، گفت: دکتر پزشکیان در دیدار اسفند ۱۴۰۳ با خانواده بزرگ وزارت آموزش‌وپرورش بر این نکته تأکید داشت که بسیاری از اقدامات باید با اراده مدیران و مشارکت مردم انجام شود که ما این موضوع را مسئولیت خود دانسته و پذیرفتیم که برای تحول نباید منتظر ماند بلکه باید با تکیه بر ظرفیت‌های موجود، میدان‌دار عرصه تغییرات شد.

وی تصریح کرد: با حمایت استاندار و همراهی همکاران، خیران و دستگاه‌های اجرایی هر آنچه در حیطه اختیار استان خراسان‌رضوی بوده با تمام توان به میدان آورده‌ایم. توسعه نهضت عدالت در فضای آموزشی، تأمین تجهیزات و هوشمندسازی کلاس‌های درس، تدوین و اجرای برنامه‌های تحولی برای ارتقای کیفیت آموزشی و پرورشی و نیز انتقال تجربه‌های موفق استان به سراسر کشور را وظیفه خود می‌دانیم.

بازگشت ۲۸ هزار دانش‌آموز بازمانده از تحصیل در خراسان‌رضوی به مدرسه

مشهد- خبرنگار کیهان:

مدیرکل آموزش‌وپرورش خراسان‌رضوی با تشریح وضعیت آموزشی استان و اقدامات انجام‌شده در قالب نهضت توسعه عدالت آموزشی از بازگشت بیش از ۲۸ هزار دانش‌آموز بازمانده از تحصیل به مدرسه خبر داد.

به گزارش ایرنا، صفدر سلطانی در نشست نهضت توسعه عدالت آموزشی با مشارکت مردم که با حضور رئیس‌جمهور در مشهد برگزار شد، افزود: آموزش‌وپرورش خراسان‌رضوی یک میلیون و ۵۹ هزار دانش‌آموز در ۱۲ هزار و ۵۵ واحد سازمانی دارد و ۹۶ هزار و ۱۷ نیروی انسانی در این مجموعه‌ها مشغول فعالیت هستند.

وی ادامه داد: میانگین سرانه فضای آموزشی در خراسان‌رضوی ۴.۴ مترمربع است اما این رقم در برخی مناطق به کمتر از ۲.۱ مترمربع می‌رسد ضمن آنکه با کمبود ۲۶ درصدی نیروی انسانی و نیز وجود بیش از ۶ هزار کلاس درس با تراکم بالای دانش‌آموزی مواجهیم که امید است با حمایت دولت و همراهی دستگاه‌های مسئول این مشکلات برطرف شود.

او با تشریح اقدامات انجام‌شده در حوزه عدالت آموزشی و ارتقای کیفیت آموزش گفت: در گام‌های نخست و دوم نهضت عدالت آموزشی با مشارکت مردم احداث ۴۳۸ هزار مترمربع فضای آموزشی برنامه‌ریزی شد که گزارش تفصیلی آن از سوی مسئولان مربوط ارائه خواهد شد.

سلطانی ادامه داد: ۱۲۳ هزار دانش‌آموز در قالب برنامه حامی و طرح‌های تقویت و رشد تحصیلی، فرصت دوباره‌ای برای موفقیت تحصیلی پیدا کردند و ۷۸ هزار معلم نیز در برنامه‌های تحول روش‌های تدریس و توسعه یادگیری شرکت کردند.

وی با اشاره به اقدامات حوزه تربیتی و مهارت‌آموزی اظهار کرد: رصد و پایش آسیب‌های اجتماعی و مداخله در مسائل دانش‌آموزان، اجرای برنامه‌های ورزشی برای ۸۲۰ هزار دانش‌آموز، آشنایی ۲۷۸ هزار دانش‌آموز با هوش مصنوعی و برنامه‌نویسی پایتون و ارتقای شایستگی‌های دیجیتال ۲۰ هزار و ۵۰۰ معلم از جمله اقدامات انجام‌شده در خراسان‌رضوی است.

مدیرکل آموزش‌وپرورش خراسان‌رضوی همچنین از بهبود ۴۹ درصدی وضعیت ارزشیابی شرکت‌کنندگان در طرح حامی و افزایش یک و بیست‌وپنج صدمی معدل امتحانات نهایی دانش‌آموزان خبر داد و افزود: کسب ۸۶ مدال علمی و پژوهشی در سطوح ملی و جهانی و ۱۵۸ مدال در مسابقات ورزشی نیز از دیگر نتایج این تلاش‌هاست.

سلطانی در ادامه با اشاره به تأکید رئیس‌جمهور بر نقش مدیران و مشارکت مردم در پیشبرد امور، گفت: دکتر پزشکیان در دیدار اسفند ۱۴۰۳ با خانواده بزرگ وزارت آموزش‌وپرورش بر این نکته تأکید داشت که بسیاری از اقدامات باید با اراده مدیران و مشارکت مردم انجام شود که ما این موضوع را مسئولیت خود دانسته و پذیرفتیم که برای تحول نباید منتظر ماند بلکه باید با تکیه بر ظرفیت‌های موجود، میدان‌دار عرصه تغییرات شد.

وی تصریح کرد: با حمایت استاندار و همراهی همکاران، خیران و دستگاه‌های اجرایی هر آنچه در حیطه اختیار استان خراسان‌رضوی بوده با تمام توان به میدان آورده‌ایم. توسعه نهضت عدالت در فضای آموزشی، تأمین تجهیزات و هوشمندسازی کلاس‌های درس، تدوین و اجرای برنامه‌های تحولی برای ارتقای کیفیت آموزشی و پرورشی و نیز انتقال تجربه‌های موفق استان به سراسر کشور را وظیفه خود می‌دانیم.

حسین‌پور در تشریح آخرین وضعیت پروژه‌های مدرسه‌سازی استان اظهار کرد: در حال حاضر ۲۹۱ پروژه باقی‌مانده شامل هزار و ۹۹۵ کلاس درس در دست اجراست که با برنامه‌ریزی دقیق و تلاش تیم‌های اجرایی امیدواریم در موعد مقرر تکمیل و به بهره‌برداری برسند.

وی اضافه کرد: خراسان‌رضوی آمادگی دارد با بهره‌گیری از تمام ظرفیت‌های موجود، مسیر توسعه عدالت آموزشی را با سرعت و قدرت بیشتری ادامه دهد تا هر دانش‌آموز بتواند در محیطی استاندارد، مستحکم، زیبا و مجهز به فناوری‌های روز از حق تحصیل برخوردار شود.

دبیر قرارگاه نهضت توسعه عدالت در فضاهای آموزشی و پرورشی خراسان‌رضوی نیز در این جلسه با تأکید بر نقش مردم و گروه‌های جهادی در پیشبرد نهضت مدرسه‌سازی اظهار کرد: قرارگاه نهضت توسعه عدالت آموزشی فراتر از یک ساختار اداری به‌عنوان بازوی اجرایی و مردمی در مسیر توسعه فعالیت می‌کند.

محمدتقی فخریان افزود: وظیفه یاران جهادی در این قرارگاه تنها اجرای پروژه‌ها و فعال‌سازی طرح‌های مدرسه‌سازی نیست بلکه مردمی‌سازی فرآیند توسعه و کاهش فاصله میان دولت و ملت از طریق فراهم‌کردن بسترهای مشارکت حداکثری مردم نیز از مأموریت‌های اصلی آن است و هدف آن است که عدالت تربیتی از شعارهای مرسوم دولتی به عرصه زندگی مردم منتقل شود.

وی افزود: قهرمان اصلی این حرکت، مسوولان مردمی و نقش‌آفرینانی هستند که در کنار اجرای پروژه‌های عمرانی، روح مشارکت را در جامعه تقویت کرده‌اند. این افراد با نگاه جهادی توانسته‌اند پروژه‌های بزرگ زیرساختی را نه فقط با اعتبارات کلان بلکه با اتکا به کمک‌های خرد و مشارکت‌های مردمی به سرانجام برسانند. در این مسیر گروه‌های جهادی و مسئولان پروژه‌های مردمی نقش مهمی در پیشبرد اهداف نهضت داشته‌اند و نمونه‌های متعددی از این اقدامات در شهرستان‌های استان قابل مشاهده است.

دبیر قرارگاه نهضت توسعه عدالت در فضاهای آموزشی و پرورشی خراسان‌رضوی با اشاره به برخی از این اقدامات اظهار کرد: یکی از مسئولان گروه‌های جهادی در شهرستان‌های فیروزه و نیشابور بیش از ۳۰۰ مدرسه را بهسازی و بانشاط‌سازی کرده است و مسئولیت ساخت دو مدرسه را نیز برعهده دارد که این پروژه‌ها در حال اجرا هستند.

وی افزود: یکی دیگر از این افراد با ابتکاری در یکی از روستاهای شهرستان فریمان و با استفاده از کمک‌های مردمی و جمع‌آوری فطریه زمینه اجرای یک حرکت مشارکتی در حوزه مدرسه‌سازی و تأمین مصالح موردنیاز را فراهم کرده است.

فخریان ادامه داد: حاج احمد پوری نیز در مجموعه شهرستان‌های غرب استان از جمله صالح‌آباد اقدامات و خدمات گسترده‌ای انجام داده و فعالیت‌های او به استان‌های خراسان‌جنوبی و سیستان‌وبلوچستان نیز گسترش یافته و توانسته است با اجرای طرح‌های ابتکاری مردم را برای مشارکت در اقدامات عمرانی و خدماتی به صحنه بیاورد.

وی عنوان کرد: یکی دیگر از این چهره های جهادی در شهرستان کلات با استفاده از تنها وسیله نقلیه خود و جلب مشارکت مردم، اقدامات مؤثری در روستاهای این منطقه انجام داده و زمینه ایجاد مدرسه‌ای باکیفیت و ارائه آموزش مناسب را فراهم کرده است.

دبیر قرارگاه نهضت توسعه عدالت آموزشی خراسان‌رضوی با اشاره به شکل‌گیری حرکت‌های خودجوش مردمی در تأمین اعتبار پروژه‌های مدرسه‌سازی اضافه کرد: در برخی مناطق مردم در مدت‌زمان کوتاهی و با وجود برخورداری از امکانات محدود برای تأمین اعتبار ساخت مدرسه پای کار آمده‌اند.

وی افزود: در نمونه‌ای دیگری در روستای «ششم» و روستای «دازن» مردم در یک حرکت سه‌ساعته برای تأمین اعتبار ساخت مدرسه مشارکت کردند. این اقدامات نشان می‌دهد که با فراهم‌شدن بستر مناسب حتی کمک‌های محدود مردمی نیز می‌تواند در اجرای پروژه‌های آموزشی نقش‌آفرین باشد.

فخریان با اشاره به شکل‌گیری ساختارهای مردمی برای پیشبرد نهضت مدرسه‌سازی در استان اظهار کرد: یکی از ایده‌های نوآورانه خراسان‌رضوی، تشکیل تیم‌های مردمی و هیئت‌های امنا برای پیگیری پروژه‌ها بود.

او گفت: در این چارچوب ۷۳۴ تیم مردمی تشکیل شد که هر تیم حداقل پنج عضو داشت و با تلاش استاندار خراسان‌رضوی این تیم‌ها به هیئت‌های امنا تبدیل شدند تا مشارکت مردم و دستگاه‌های اجرایی در پیشبرد پروژه‌ها ساختارمندتر شود.

وی افزود: در ترکیب این هیئت‌های امنا، نمایندگانی از دستگاه‌های اجرایی و اعضای شورای اداری شهرستان‌ها، استادان دانشگاه و معلمان حضور دارند و ظرفیت‌های مختلف مدیریتی، علمی و آموزشی در کنار مشارکت مردمی قرار گرفته است.

او ادامه داد: پیشنهاد ما این است که با حمایت مسئولان مربوطه این هیئت‌های امنا به تشکل‌های رسمی و ساختارمند تبدیل شوند تا تجربه به‌دست‌آمده در خراسان‌رضوی قابلیت گسترش در سطح کشور را پیدا کند.

دبیر قرارگاه نهضت توسعه عدالت در فضاهای آموزشی و پرورشی خراسان‌رضوی گفت: ایده پویش «با من» برای نخستین‌بار از استان خراسان‌رضوی شکل گرفت و امروز به شبکه‌ای فراگیر از مشارکت‌های مردمی تبدیل شده است.

این مسئول اظهار کرد: در قالب این حرکت ۷۳۴ گروه مردمی و هیئت امنایی با عضویت حدود چهار هزار نفر در سطح استان شکل گرفته‌اند و با هماهنگی مدیرکل آموزش‌وپرورش، مدیرکل نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس و همراهی استاندار، بیش از ۷۰ درصد پروژه‌ها و اقدامات مرتبط با نهضت با مشارکت و همراهی این ظرفیت‌ها دنبال شده است.

فخریان با اشاره به اقدامات انجام‌شده در حوزه بهسازی فضاهای آموزشی گفت: تنها در تابستان گذشته هزار و ۸۰۰ کلاس درس بهسازی و بانشاط‌سازی شد که این میزان معادل ۱۱۳ درصد مأموریت تعیین‌شده برای مجموعه ما بود.

وی ادامه داد: همچنین در مجموع ۶ هزار و ۸۰۰ کلاس درس نامناسب با مشارکت گروه‌های جهادی و مردمی به چرخه آموزش بازگشت. گروه‌های جهادی بسیج سازندگی، بسیج دانشگاه فرهنگیان، بسیج دانشجویی و دیگر مجموعه‌های مردمی در تحقق این اقدامات مشارکت داشتند و نقش مؤثری در پیشبرد برنامه‌ها ایفا کردند.

او با اشاره به اهمیت پیوند مدرسه با ظرفیت‌های اجتماعی محلات گفت: شعار «مدرسه اثرگذار، محله پویا و جامعه توانمند» در راستای استقرار «حکمرانی محله‌محور» مطرح و در خراسان‌رضوی اجرایی شده است. این رویکرد، مدرسه را از یک محیط صرفاً آموزشی به کانون پیوند نهادهای محلی، کارکردهای مختلف اجتماعی و ظرفیت‌های تربیتی تبدیل می‌کند. امیدواریم با تداوم این حرکت، توسعه عدالت آموزشی بیش از گذشته از دل مردم و برای مردم دنبال شود.

فولاد مبارکه اصفهان، ستون استواری ایران در جمع ۱۰ قدرت فولادی جهان

اصفهان- خبرنگار کیهان:

هنوز کوره‌ها داغند و ورق‌های فولادی از خط تولید بیرون می‌آیند. کارگرها و مهندسان فولاد مبارکه، هر روز بخشی از صنعتی را پیش می‌برند که نام ایران را در جمع ۱۰ تولیدکننده بزرگ فولاد جهان نگه داشته است.

از صدای برش ورق‌های داغ تا رفت وآمد قطارهای حمل مواد اولیه، در فولاد مبارکه شبانه‌روز جریان دارد. کارگری که کنار خط تولید ایستاده، شاید نداند محصولی که از مقابلش عبور می‌کند چند روز بعد در بدنه یک خودرو، اسکلت یک ساختمان یا بدنه یک یخچال جا می‌گیرد؛ اما سهم او در ساخت صنعتی است که نام ایران را در میان ۱۰ تولیدکننده بزرگ فولاد جهان نگه داشته است. قصه فولاد از اصفهان شروع شد فولاد مبارکه در سال ۱۳۷۱ به تولید رسید. از آن زمان تا امروز، این مجموعه به یکی از حلقه‌های اصلی صنعت فولاد کشور تبدیل شده است. اینجا سنگ آهن و مواد اولیه، پس از عبور از مراحل مختلف، به فولاد و ورق‌هایی تبدیل می‌شوند که کارخانه‌های دیگر برای تولید به آن‌ها نیاز دارند.اهمیت این مسیر را می‌شود در زندگی روزمره دید؛ خودرویی که در خیابان حرکت می‌کند، یخچالی که در آشپزخانه کار می‌کند و سازه‌ای که در یک پروژه عمرانی بالا می‌رود، ممکن است بخشی از مواد اولیه‌اش را از همین زنجیره گرفته باشد. از یک خط تولید تا جایگاه دهم جهان ایران در سال ۲۰۲۵ حدود ۳۲ میلیون تن فولاد خام تولید کرد و در رتبه دهم جهان ایستاد. در همین سال، فولاد مبارکه با تولید تجمیعی ۱۰ میلیون و ۲۹۰ هزار تن، رتبه چهل و سوم بزرگ‌ترین فولادسازان جهان را به‌دست آورد. این عددها وقتی معنا پیدا می‌کنند که بدانیم فولاد خام پایان کار نیست. باید به ورق گرم و سرد، ورق گالوانیزه، رنگی و دیگر محصولات تبدیل شود؛ محصولاتی که کارخانه‌های خودرو، لوازم خانگی، ساختمان و صنایع نفت و گاز برای ادامه کار به آن‌ها نیاز دارند. هر ورق، حاصل چندین مرحله تولید و کنترل است. ترکیب مواد باید دقیق باشد، دمای کوره و سرعت نورد تنظیم شود و محصول نهائی از آزمون کیفیت عبور کند. در این مسیر، تجربه کارگران و دانش مهندسان کنار هم قرار می‌گیرد. وقتی ورق فولادی راهی کارخانه‌های دیگر می‌شود تصور کنید یک خودروساز برای ساخت بدنه خودرو به ورق مناسب نیاز دارد؛ یا تولیدکننده لوازم خانگی باید ورقی با کیفیت سطح مشخص تهیه کند. تأمین این مواد از داخل کشور می‌تواند بخشی از نیاز صنایع را برطرف کند و وابستگی به واردات را کاهش دهد. فولاد مبارکه در کنار تأمین بازار داخلی، محصولاتش را به بازارهای خارجی هم می‌فرست